

YAŞASIN BİLİMSEL SOSYALİZM VE PARTİMİZ

1. Büyük Kongre'yi açış konuşması, İstanbul, 26 Şubat 1977.

Sayın Başkanlık divanı, değerli basın mensupları ve konuklarımız, sevgili partili arkadaşlarım,

Türkiye İşçi Partisi'nin birinci büyük kongresine hoş geldiniz. Beni il temsilcileri toplantılarında dinlemiş olanlar, her halde dikkat etmişlerdir ki, genellikle konuşmalarında yurt ve dünya sorunları üzerinde durur, bir panorama çizmeye çalışırım. Bugünkü konuşmam da bunu yapmıyacağım. Yapmayacağım, çünkü tüzüğümüz gereğince Merkez Yönetim Kurulumuzun kongreye sunduğu raporda dış ve iç olaylara, sorunlara, partimizin bakış açısı uzun boylu denecek ölçüde belirtilmiş bulunmaktadır. Bu konuşmamda, izninizle, Türkiye'deki durumu, işçi sınıfının mücadelesi ve tümüyle demokratik toplumsal muhalefet açısından değerlendirerek, işçi sınıfı hareketinin ve toplumsal demokratik muhalefetin mücadele hedefleri ve gerekçeleri üzerinde durmaya çalışacağım. Bugün Türkiye'de demokratik toplumsal muhalefetin ve onun başını çeken işçi sınıfı hareketinin önündeki ivedi güncel sorun, hepimizin bildiği üzere faşizmin durmadan tırmandırılışıdır. Türkiye artık can ve konut güvenliğinin kalmadığı, hergün birkaç siyasi cinayetin işlendiği bir ülke haline gelmiştir. Bu durumun ayrıntıları üzerinde durmayacağım. Çünkü bu ayrıntıları hergün gazetelerde hepimiz okuyoruz. Yalnız işaret edeyim ki bu durum konusunda ileri sürülen bazı izahlar bizce geçerli izahlar değildir. Birincisi, basında sık sık görülen manşetler şöyledir. "sağ-sol çatışması", "sağ ve sol görüşlü veya karşıt görüşlü öğrenciler çatıştılar" v.b. Oysa ortada kesinlikle bir sağ ve sol çatışması yoktur. Ortada kesinlikle mevcut olan durum, sağın, faşist güçlerin, gerici, tutucu güçlerin kaba kuvvet saldırısına girişmiş olmaları ve işi cinayetlere kadar vardırırmış olmalarıdır. Sağ-sol çatışması denirken, aynı zamanda dikkatler durumun gerçek niteliğinden başka yöne saptırılmak istenmektedir. Sanki sağ-sol çatışması toplumda öğrenci düzeyinde, öğrenciler arasında bir olaymış gibi gösterilmek istenmektedir. Halbuki bizler biliyoruz ki toplumdaki sağ-sol çatışması bir sınıf mücadelesi çatışmasıdır. Öğrencilere özgü bir durum değildir. Sağ-sol çatışmasında toplumda temel güçler olarak, bir tarafta başını işçi sınıfının çektiği, onun müttefiki olan emekçi kitleler ve diğer demokratik güçler, diğer yanda da başını büyük burjuvazinin çektiği egemen sınıflar ittifakı vardır. Mücadele bunlar arasındadır. Sağ-sol çekişmesi bunlar arasındadır. Öğrenciler düzeyinde de duruma baktığımız zaman görüyoruz ki, sol denen öğrenciler kesiminde 1971 öncesinin durumu kesinlikle yoktur. Son zamanlarda sol denen öğrencilerin de silah çektiği veya üzerlerinde silah bulunduğu yolunda haberler çıkmakta ise de, bu durum 1971 öncesi duruma kıyas edilemeyecek bir ölçüdedir ve bu solcu denen gençler aslında sağın devamlı ve cana kıyan saldırıları karşısında can güvenliğini korumak için, nefisini müdafaa

etmek için harekete geçmiş durumda bulunuyorlar. Durum hakkında diğer çok geçerli olmayan bir izah da, bu çatışmalar, olay çıkarmalar nedeniyle Türkiye’de bir sıkıyönetim ortamının, hatta bir askeri müdahale ortamının hazırlanmak istendiği iddiasıdır. Böyle bir ortam hazırlanmak istenebilir. Fakat bizce böyle bir yorum hayli yüzeysel ve bundan dolayı da o ölçüde gereksiz bir yorumdur. Bu cinayetlerin, saldırıların, baskıların, kanunsuz işlemlerin altındaki neden, daha derinlerde yatan bir nedendir. O da açık faşizme, tam boy faşizme, sıkıyönetime, bir askeri müdahaleye ister gidilsin, isterse gidilmesin; çok partili çoğulcu parlamenter rejim görünümü isterse muhafaza edilsin, sürdürülsün; isterse sürdürülmesin; yapılmak istenen iş, gittikçe yükselen ve güçlenen demokratik toplumsal muhalefeti, onun başını çeken öncü ve itici gücü olan işçi sınıfını ve onun mücadelesini bastırmak, sindirmektir. Bunu yaparak Milliyetçi Cephe iktidarının ve onun sınıfsal dayanağı olan büyük burjuvazinin ve ortaklarının egemenliğini pekiştirmek, sağlamlaştırmaktır. Burjuvazi ekonomik ve politik egemenliğini tehlikede görmektedir. Bir taraftan ekonomik sıkıntılar büyümekte, dar boğazlar gittikçe daha daralmaktadır. Bundan dolayı da burjuvazi ele geçirdiği artık değeri gittikçe artan ölçülerde büyütme istemektedir. Bunun için de bir taraftan işçi ücretlerini ve parasal haklarını dondurmak amacındadır. Diğer taraftan aynı doğrultuda olmak üzere kalabalık memur kitesinin de maaşlarını dondurmak, katsayısını yükseltmemek istegindedir. Tarım ürünlerinde taban fiyatlarının yüksek tutulmasına karşıdır. Böylece sermaye birikimini hızlandırmak, üretimde üretilen değerın daha büyük bir kısmını artık değer olarak elde etmek istemektedir. Bunun için de baskı yöntemlerine ihtiyacı vardır. Çünkü işçi ve emekçi kitleler büyük burjuvazinin bu taleplerini elbette isteyerek, gönülden kabul edecek değillerdir ve bunlar dayatıldığı zaman, başta işçi sınıfı olmak üzere ilgili emekçi kitleler kesin mücadele vereceklerdir. Diğer yandan burjuvazi bu yükselen toplumsal muhalefet ve işçi sınıfı mücadelesi karşısında politik iktidarını tehlikede görmektedir. Bu iktidarı pekiştirebilmek için de bu muhalefetin bastırılmasını, sindirilmesini, geriletilmesini istemektedir. Üçüncüsü ve belki de en önemlisi gerek Milliyetçi Cephe iktidarı, gerekse büyük burjuvazi artık toplumda kitle tabanını yitirmekte olduklarının farkındadırlar. 1973 ve 75 seçimleri burjuvazinin ve burjuvaziyi temsil eden partilerin toplumda kitle tabanını yitirmekte olduklarını açıkça ortaya koymuştur. Burjuvazi ise iktidarını sürdürebilmek için, burjuva partileri iktidarda kalabilmek için mutlaka ve mutlaka tabanlarını genişletmek zorundadırlar. Bir sosyal sınıf ne kadar güçlü olursa olsun, tek başına iktidarda kalamaz, hele burjuvazi gibi sayıca çok küçük olan sınıflar hiç iktidarda kalamazlar; ekonomik, politik güçleri ne kadar büyük olsa da. Mutlaka toplumda bir kitle tabanı oluşturmak ve ona dayanmak zorundadırlar. İşte bundan dolayı da kitle tabanlarını geliştirmek çabası içindedirler. Şimdi ülkede anti-demokratik, faşizan doğrultuda yapılan bütün işler, yeralan bütün olaylar bu çerçeve açısından değerlendirilirse eğer, gerçek yerine, temeline oturmuş olur. Kısaca anlattığım bu nedenlerden dolayıdır ki MC iktidarı, iktidara da gelir gelmez kitle haberleşme aracı olan, kitle tabanını etkilemekte kamuoyunu oluşturmakta önemli yeri olan TRT’ye elkoydu ve bütün kanunsuzluklara, yargı organlarının kanuna aykırı olduğu hakkında verdiği, tekrar tekrar verdiği hükümlere rağmen TRT’ye elkoymakta devam

etmektedir. Orta öğretim, yüksek öğretim seviyesinde olup bitenler, orta öğretim ve yüksek öğretim kurumlarında olup bitenler de, bu kitle tabanı oluşturma politikasının bir parçasıdır. Daha şimdiden yetişmekte olan genç kuşakları büyük burjuvazi, onun partileri, faşist güçler kontrol altına almak istemektedirler. Şartlandırılmış bir yeni kuşak, yeni kuşaklar oluşturulmak, yetiştirilmek istenmektedir: Bunun için öğretmen okullarından 6 binden fazla öğrenci okuldan uzaklaştırılmıştır. Bunun için eğitim enstitülerine giriş sınavları ayarlanmıştır. İstedikleri öğrencileri seçip, istediklerini dışarda bırakabilmek için. Bunun için orta öğretim okul kitapları, gazetelerde okuduğumuz rezalet durumuna gelmiş ve nihayet MC'nin milli eğitim bakanı dahi bu kitaplardan hiç değilse bazı paragrafları ve sahifeleri çıkartmak zorunda kalmıştır. Bütün bunlar kitle tabanı oluşturmak politikasının öğeleridir.

Gene kitleleri kontrol altına alabilmek, kitle tabanı oluşturabilmek içindir ki, gençler arasında, memurlar arasında, öğretmenler, işçiler arasında faşist, sağcı örgütlenmeler oluşturulmakta, ve geliştirilmeye çalışılmaktadır. Diğer taraftan Milliyetçi Cephe iktidarı ve dayandığı büyük burjuvazi ve ortakları, devlet aygıtını tam olarak ele geçirmek çabası içindedirler. Sınıflı toplumlarda devlet aygıtı egeyen sınıfların iktidarını yürütme aracıdır. Ama bugünkü toplumlarda, bu arada Türkiye'de toplumsal değişme çok hızlandığı için, demokratik gelişme, sola doğru gelişme çok hızlandığı ve etki alanını genişlettiği için, bu gelişmeler devlet aygıtını oluşturan sivil-asker bürokrasi arasında da yansımaktadır, taraftar bulmaktadır. Bunun için MC iktidarı devlet aygıtını ve onu somutta oluşturan bürokrasiyi tamamiyle kontrol altına almakta güçlük çekmektedir. Her şeye rağmen sivil-asker bürokrasi çevreleri kanunsuzluklara karşı, haksızlıklara, adaletsizliklere karşı su yüzüne çıkan veya çıkmadığı için bilmediğimiz, ama her halde var olan, tepkiler göstermektedirler. Devlet aygıtını ele geçirmek içindir ki devlet kadrolarından uygun görülmeyenler uzaklaştırılmakta, memur, öğretmen kıyımı büyük ölçüde yer almakta, onların yerine sadece MC yandaşları doldurulmakta da kalınmayıp, yeni kadrolar ihdas edilerek bu şişirilmiş kadrolara da MC yandaşları, adamları doldurulmaktadır. Bu arada şuna da işaret edeyim ki son zamanlarda çok tartışılan işçi-memur ayırımı, memurların sendikalaşma, grev ve toplu sözleşme hakları konusundaki tartışmalar da bu devlet aygıtını tamamiyle ele geçirme politikasının bir parçasıdır. Memur-işçi ayırımı ortadan kalktığı zaman ve devlet işlerini görmekle görevli olanlar arasında devlet işlerinin yönetimi ve denetimiyle yükümlü olanlar hariç, diğerleri işçi-memur ayırımı yapılmaksızın bir arada, bütün çalışanlar bir arada, sendikalaştığı, toplu sözleşme ve grev hakkına sahip oldukları zaman elbette ki MC iktidarı ve dayandığı büyük burjuvazi ve ortakları devlet aygıtını somutta oluşturan bu kitleleri kontrol edebilme, istedikleri gibi onlara emredip, emirlerini kabul ettirebilme olanağından yoksun olacaklardır. Bu mücadelenin önemi buradadır. Sadece çalışanların, devlet dairelerinde, kurumlarında çalışanların ekonomik durumlarını düzeltmeleri amacından öte, anlamından öte, böyle daha derinde, daha önemli bir anlam da taşımaktadır. Bizim önerimiz bu konuda, biraz önce işaret ettiğim gibi, devlet daire ve kurumlarında, devlet işlerinin denetimi ve yönetimiyle görevli olanlar hariç, diğer bütün çalışanların bir arada sendikalaşabilmeleri ve bu sendikalaşmanın grev ve toplu sözleşme hakkına sahip olmasıdır. Burada belirtmek

istediğim, söz konusu olan esas mesele memurların, teknikerlerin, teknisyenlerin, mühendislerin ve başkalarının aynı sendikalar kurarak toplu sözleşme ve grev hakkına sahip olmaları değildir. Bu elemanların işçilerle birlikte, memur-işçi ayrımı yapılmaksızın beraberce sendikalaşabilmeleri ve bu sendikalarda birlikte toplu sözleşme ve grev hakkına sahip olabilmeleridir.

Büyük burjuvazinin ve Milliyetçi Cephe iktidarının uyguladığı ve giderek yoğunlaştırılmaya çalıştığı baskıcı, anti-demokratik, faşizan politikada Doğu ve Güneydoğu illerimiz özel bir yer almaktadır. Anayasamızın ikinci maddesi Türkiye Cumhuriyetini “milliyetçi” devlet olarak değil, “milli” devlet olarak nitelediği halde, büyük burjuvazi ve ortakları ve onların, iktidarlara, milliyetçilik maskesi altında ama aslında egemen sınıfların çıkarlarını ve sömürsünü koruyabilmek, Doğu ve Güneydoğu illerinde bozuk düzeni sürdürebilmek için, hem bir yandan bu bölgeleri ekonomik açıdan geri bırakmışlar, hem de bu bölgelerde ırkçı, şoven milliyetçi, ayırım gözetken bir politika uygulayagelmışlerdir.

Milliyetçi Cephe iktidarında bu politika daha da şiddetlenmiştir. Doğu’da açıkça ırk ve etnik ayrımlar yapılarak, mezhep ayrımları yapılarak kışkırtmalara girişilmektedir. Komandolar ve ülkücüler Doğu ve Güneydoğu illerinde cirit atar, saldırıya geçer, olaylar çıkarır duruma gelmişlerdir. Ama Türkiye’deki tüm halk kitleleri uyandırdığı gibi, Doğu’daki emekçi halkımız da uyanmıştır. Onlar da güçlerinin yettiğince bu ırkçı, şoven milliyetçi, baskıcı politikaya karşı demokratik mücadele verme yoluna girmişlerdir. Doğu’da büyük burjuvazinin ve onun iktidarının baskıcı, şoven milliyetçi, ırkçı politikasına karşı verilecek demokrasi mücadelesi, işçi sınıfımızın bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin ayrılmaz bir parçasıdır.

Türkiye’nin tüm sorunları gibi Doğu ve Güneydoğu illerinin sorunları da işçi sınıfı, müttefiki emekçi sınıflarla beraber iktidara geldiği zaman, kapitalizmden sosyalizme geçmeye yöneldiği ve sosyalizmi kurduğu zaman, o çerçeve içinde çözüme kavuşturulacaktır.

Doğu ve Güneydoğu illerinde, iktidarın ırkçı, şoven milliyetçi, baskıcı politikasına karşı verilen ve verilecek demokrasi mücadelesini, işçi sınıfının bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm hareketinin dışında düşünmek, onun dışında yürütmeye kalkmak, bunu yapmaya tevessül edecekler için, ve Doğu’daki emekçi halkımız için hüsrandan başka bir netice doğurmayacak yanlış bir tutumdur.

Türkiye’de tüm işçi, emekçi kitlelerin birliğini, dayanışmasını korumak, pekiştirmek ve bu birlik içinde işçi ve emekçi sınıfları iktidara getirerek sosyalizmin kuruluşuna geçmek, Türkiye İşçi Partisi’nin şaşmaz hedefi, amacıdır.

Bütün bu nedenlerden dolayıdır ki, bir yılı aşkın bir zaman önce Partimiz MC iktidardan düşürülmelidir sloganını ortaya atmış, ve üç haftalık bir kampanya yürütmüştür. “MC iktidardan düşürülmelidir.” Bu slogan, bu hedef bugün için de geçerlidir. Ve artık gazetelerde hergün MC ha düştü, ha düşüyor, erken seçime ha gidildi, ha gidiliyor tartışmaları yapılmakta, yorumlar, haberler çıkmaktadır. MC iktidardan düşmelidir. Hele seçimlerin yaklaştığı şu günlerde MC’nin iktidardan düşmesi daha ivedi bir sorun haline almıştır. Çünkü MC iktidarında gidilecek seçimlerde ne seçim güvenliği olacaktır, ne de can güvenliği olacaktır. Mutlak surette seçimlere, geçici bir seçim hükümeti altında gitmek zorunludur ve bu seçim hü-

kümetinde AP ve MHP dışarda bırakılmalıdır. Hâlbuki şimdi büyük burjuvazinin bütün çabası AP ile CHP'yi bir araya getirmek doğrultusundadır. Olup bitenlerden baş sorumlu AP'dir, bu katiyen unutulmamalıdır.

MHP'yi, onun yandaşlarını, komandolarını ve ülkücülerini Demirel ve AP kendi maksatları için birer araç olarak kullanmaktadırlar. Demirel kendi partisine yaptırtmak istemediği, yaptıramadığı işleri MHP'ye yaptırmaktadır. Büyük burjuvazinin de tutumu budur. Demin dedim ki, AP ve MHP dışında bir seçim hükümeti oluşmalıdır. Böyle bir hükümet oluşsa dahi, katiyen unutulmamalıdır ki, büyük burjuvazi MHP'den tümüyle vazgeçecek değildir. Görünürde sureta vazgeçmiş bir vaziyet alabilir; MHP'yi, ırkçılığı, faşizmi kötülleyen demeçler verebilir burjuvazi temsilcileri, ama, el altında MHP'yi yedekte muhafaza edeceklerdir. Çünkü az önce büyük burjuvazinin sıkışık durumunu anlatırken işaret ettiğim nedenlerden dolayı ne kadar demokratik, özgürlükçü, çoğulcu parlamenter rejim görünümünü ortaya sürmek isteseler, baskı yöntemleri daima devam edecektir ve her zaman büyük burjuvazinin saldırı araçlarına, hatta cinayetler işleyecek araçlara ihtiyacı olacaktır.

Tabii Milliyetçi Cephe'nin iktidardan düşürülmesiyle de iş bitmeyecektir. MC iktidardan düşürüldükten sonra, MC döneminde yapılan bütün haksız işlemlerin incelenmesi gerekecektir. Yolsuzluk, rüşvet dosyalarının incelenmesi, suçluların ortaya çıkarılması ve adalet önüne getirilmesi gerekecektir. Saldırıların, cinayetlerin failleri, gözaltına alınanlara ve tutuklananlara işkence yapanlar mutlaka açığa çıkarılacak ve onlardan hesap sorulacaktır.

Diğer yandan MC döneminde haksızlığa uğramış olanlar, gadre uğramış olanlar tekrar eski görevlerine iade edilecek, tekrar eski haklarına kavuşturulacaktır. MC'nin yerine gelecek olan ve en asgari ölçüde dahi, demokratik ve özgürlükçü olmak iddiasında olacak olan bir iktidar mutlaka ve mutlaka bu dediğimiz işleri yapmak zorundadır.

Şimdi buraya kadar anlattıklarımın Türkiye'de oldukça hatta çok karanlık bir tablo ortaya çıktığı izlenimi hasıl olabilir. Ama Türkiye'de durum -bu anlattıklarımın dolayısıyla- karanlık değil, tablonun aydınlık, hem çok aydınlık bir yanı var ve Türkiye'nin umudu da buradadır. Tüm baskılara, cinayetlere, saldırılara rağmen, demokratik toplumsal muhalefet sindirilememekte, geriletilmemektedir. Sosyalist hareket, politik, ekonomik ve ideolojik düzeyde gittikçe güçlenerek gelişmektedir. Milliyetçi Cephe iktidarının kuruluşundan bir ay sonra Türkiye İşçi Partisi kurulmuştur. Türkiye İşçi Partisinin bir ay sonra kuruluşu Milliyetçi Cephenin kuruluşuna, burjuvazi tarafından kuruluşuna ve iktidara getirilişine karşı bir tokat gibi verilmiş bir cevaptır. Kuruluşundan bu yana da Türkiye İşçi Partisi, Partimiz, güçlü bir gelişme göstermiş, örgütlenişini geliştirmiş, Türkiye'nin politikasında nitel ağırlığını hiç kimsenin inkar edemeyeceği bir şekilde ve ölçüde ortaya koymuştur. Tümüyle demokratik toplumsal muhalefet de yükseliş süreci içindedir. Demokratik kitle örgütleri de kendi alanlarında yiğit, ısrarlı mücadele vermekteler, onların verdikleri bu mücadeleden biz kıvanç duymaktayız.

Diğer yandan ilerici, sol sosyalist basın ve yayın hayatı tüm baskılara rağmen, zaman zaman kitapların, dergilerin toplatılmasına, yazarların tutuklanmasına ve mahkemeye çıkarılmasına rağmen, bu yayınlar da, bu yayın hayatı da tüm canlılı-

ğıyla varlığını sürdürmektedir. Tablonun ümit verici yanları budur ve çok sevinçli olan nokta da şudur ki, Türkiye'nin geleceğini belirleyecek olan, konuşmanın başında anlattığım tablonun karanlık yanı değil, bu aydınlık yanındır. Türkiye'de bugünkü durum 15-20 yıl öncesinden çok farklı bir durumdur. O zaman da 141 ve 142. maddeler ve diğer anti-demokratik maddeler vardı, şimdi de var, yürürlükte. Ama bugün o antidemokratik maddelerin fiilen yürütülmesi, fiilen uygulama alanı çok daralmış bir durumdadır. Biraz önce belirttiğim gibi TİP var, işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olan Türkiye İşçi Partisi var, geliyor, demokratik kitle hareketleri geliyor; sol, sosyalist, ilerici basın geliyor. Bütün bu anti-demokratik yasa hükümlerine, maddelere rağmen. Halbuki 15 sene önce, 20 sene önce bu mümkün değildi. Neden? Şundan dolayı 1970'lerin Türkiye'si 1950'lerin, hatta 1960'ların Türkiye'si değildir. Toplumda demokratikleşme süreci gelişmiş ve güçlenmiştir. Toplum nesnel ve öznel öğeleriyle, sola doğru bir gelişme içine girmiştir ve bu gelişme hergün daha da güçlenmektedir. Kanun maddeleri iki türlü hükümsüz hale gelir. Birincisi, o maddeler yasama organınca yürürlükten kaldırılır; ikincisi, yürürlükten kaldırılmayabilir ama toplumun nesnel ve öznel gelişmesi söz konusu kanun maddelerinin eskisi gibi kullanılmasını engeller, fiilen o maddeleri daraltır, hatta bu süreç uzun zaman devam ederse, ve daha da güçlenirse, kanun maddelerinin yasama organları tarafından kaldırılmadığı halde fiilen yürürlükten düştüğü görülür. Başka memleketlerin tarihlerinde bunun örnekleri vardır.

Şimdi Türkiye'de anti-demokratik maddeler açısından böyle bir süreç gelişmektedir. Bu maddeler henüz yürürlükten düşmüş hale gelmiş değildir. Tutuklamalar, gözaltına alınmalar, mahkûmiyetler oluyor. Kitaplar, dergiler, takvimler toplatılıyor. Ama dediğim gibi 15-20 yıl öncesi gibi uygulanamıyor ve dediğim gibi partisiyle, kitle hareketleriyle, yayınlarıyla demokratik toplumsal muhalefet, sosyalist hareket hergün biraz daha geliyor. Bu durumda bazı çevrelerin ve kişilerin aldığı tavır, şu tavır yanlıştır: Türkiye'de 141-142. maddeler olduğuna göre, CHP'nin solunda işçi sınıfının partisi varolamaz ve yoktur tutumu hepten yanlış ve geçersizdir. Böyle bir tutum iki nedenden doğuyor olabilir. Birincisi, toplumu durağan, statik, değişmez saymak ve kanun maddelerini de değişmez, mutlak veriler olarak kabul etmekten doğabilir. İkincisi, böyle bir tutum işçi sınıfı hareketine, onun partisine, Türkiye İşçi Partisi'ne karşı olmaktan, hasım olmaktan doğabilir. Küçük burjuva aydın kesiminde özellikle işçi sınıfı hareketine karşı bir tavır, sadece bizde değil, başka ülkelerde de daima sezilir ve varlığını sürdürür. Ne kadar sosyalist yayınları okusa, teoriyi bilse de, bilinçli olarak düşündüğü zaman sosyalizmden yana olsa ve buna da inansa samimi olarak, gene de sınıfsal konumu dolayısıyla küçük burjuva aydınının içinin ta derinlerinde işçi sınıfından bir ürkeklik, işçi sınıfını az çok bir küçümseme, gene de "bu işleri aslında biz biliriz" tavrı vardır.

Bu işçi sınıfının partisi olup olmama konusuna da biraz değinmek, bu konuyu biraz açmak gereğini duyuyorum. İşçi sınıfının partisi olmak hiç bir kişiye, gruba, örgüte peşinen tanınmış, verilmiş bir imtiyaz, bir tekel değildir. Sübjektif iddialarla da işçi sınıfı partisi olunmaz. İşçi sınıfının partisi olup olmamanın nesnel ölçütleri kıstasları vardır. Bir işçi sınıfı partisi başlangıçta belirli sayıdaki kişilerden bir kadro hareketi gibi başlayabilir. Zaten hiç bir parti ilk kurulduğu anda büyük kitleleri sü-

rükler durumunda olamaz, daha yeni kurulmaktadır. Ve böyle bir kuruluş eğer programı, tüzüğü, benimsediği örgütleniş ilkeleri, benimsediği stratejisi bakımından bilimsel teoriye uygunsuz ve bu stratejisi, programı somut olguların, bilimsel sosyalist teori açısından somut tahliline dayanıyorsa, bu çekirdek halindeki ilk kuruluşa işçi sınıfı partisi denebilir. Ama bu kuruluşun gerçekten işçi sınıfı partisi olabilmesi, o niteliği kazanabilmesi, o ad'a hak kazanabilmesi, ancak işçi sınıfı içinde fiilen örgütlenip, örgütlenmesini geliştirerek, işçi sınıfının politik, ekonomik, ideolojik mücadelesine öncülük ederek işçi sınıfının bu alanlardaki mücadelesini yönlendirebilme yeteneğine sahip olarak gerçekleşir. Bunu yapabildiği ölçüde söz konusu parti işçi sınıfının partisidir. Bu yapılamıyorsa, bu yapılamamışsa, ne işçi sınıfının tarihine sahip çıkma girişimleri, ne de enternasyonalizm iddiaları bir örgütü işçi sınıfının partisi yapmaz.

İşçi sınıfımızın 150 seneyi bulan bir mücadele tarihi var. Bunun aşağı yukarı 60 seneyi bulan süresinde de politik mücadele tarihi var. Bugün işçi sınıfını fiilen hangi örgüt örgütleyebiliyor, yönlendirebiliyorsa, hangi örgüt işçi sınıfı içinde bir taban oluşturabiliyor ve tabanını geliştirebiliyorsa; hangi parti işçi sınıfı ve emekçi kitleler arasında, sol kanat içinde, ülke politikasında nitel ağırlığını duyurabiliyorsa, ancak o parti işçi sınıfının geçmişten gelen mücadelesinin doğal mirasçısı olur. Doğal olarak o mirasa sahip çıkar.

Enternasyonalizm iddiaları da öyledir. İşçi sınıfı enternasyonalizminin temel ilkelerinden birisi kendi ülkesinde işçi sınıfı hareketini güçlü bir biçimde yönlendirebilmektir. Kendi ülkesinde, kendi ülkesinin işçi sınıfı içinde güçlü olamayan, onu örgütleyip yönlendiremeyen bir örgütün, bir hareketin, uluslararası işçi sınıfı dayanışmasına ve birliğine ne derecede katkısı olabilir? Devrim ihraç olunmaz diye meşhur bir söz vardır biliyorsunuz. Evet devrim ihraç olunmaz ve ithal olunmaz. Ama bunun gibi işçi sınıfının enternasyonalizmi de ihraç ve ithal edilemez.

Bir de biliyorsunuz CHP'nin solunda beş parti var hikâyesi sürdürülüyor. Bunun üzerinde uzun boylu durmayacağım. Ben eminim içlerinden biliyorlar ki, aslında, CHP'nin solunda beş parti yoktur. Dilekçe verip 15 kişiyle bir parti kurabilirsiniz bir de lokal göstererek. Ama gerçekten bir parti olmak, hele işçi sınıfı partisi olmak için bu yeter bir unsur, bir şart değildir. İşçi sınıfı partisinin niteliklerini az önce belirttim. Ne var ki, bu beş parti hikâyesi, CHP'nin solunda partiler hikâyesi, polemiklerle çözülecek bir sorun değildir. İşçi sınıfının hareketinin gelişmesiyle çözülecek bir sorundur. İşçi partisi, Türkiye İşçi Partisi kuruluşundan bu yana gösterdiği gelişmeyle, programıyla, tüzüğüyle işçi sınıfı içinde örgütlenişleriyle, yaptığı toplantılarla, açtığı kampanyalarla vs. ile, Türkiye işçi sınıfının partisi olma niteliğini kazanmış ve bu adı kendisi için kullanmayı hak etmiştir. Görüşümüz budur. İşçi sınıfı partisi olma konusunda bir başka noktayı daha işaret etmek isterim. Parti aslında bir sınıf hareketidir. İşçi sınıfının partisi işçi sınıfının politik hareketinin örgütlenişidir. Asolan sınıfın hareketidir. Ama bir ülkenin işçi sınıfının hareketi zaman içinde, kimi koşullarda örgütleniş biçimini, somut örgütlenişini değiştirebilir. İşçi sınıfının partisi olarak sürmekte olan bir örgüt, ortadan kaybolup onun yerini bir başka örgütlenme alabilir. Ama somut örgütlenmedeki değişimler her ne olursa olsun, işçi sınıfının politik hareketi sürer gider ve gelişir. Asolan sınıf hareketidir.

Dünyaya baktığımız zaman görüyoruz ki, bazı ülkelerde işçi sınıfının partisi olmak iddiasıyla birden fazla parti ortaya çıkmıştır ve hatta bunlardan bir kaçının işçi sınıfı içindeki kitle tabanı da oluşmuştur, kitle tabanı da vardır. Ve bu durum bir süre de, hatta uzunca bir süre de devam edebilir. Ama eninde sonunda işçi sınıfı içinde örgütlenip güçlenebilen, işçi sınıfının ekonomik, politik, ideolojik mücadelesini bilimsel sosyalizm düzeyinde yönlendirebilir duruma gelen parti hareketi alır götürür; egemen çizgi, egemen hareket olur. Diğerleri küçük anaför akımlar halinde kenarda kalır. Bu süreç içinde şöyle durumların yer aldığı da görülüyor. Eğer birden fazla partilerden bazılarının gerçekten işçi sınıfı içinde bir kitle tabanı varsa, yani bir sınıfsal gücü varsa ve politik çizgileri arasında da uzlaşmaz farklar bulunmuyorsa, o zaman bu partilerin birleştiği de görülür ve tek bir akım halinde, egemen akım halinde işçi sınıfının hareketi olarak sürer gider. Ve bu yoldan da, her iki taraflı bu süreç yoluyla da işçi sınıfının birliği sağlanmış olur.

Türkiye’de demokratik toplumsal muhalefet, ilerici hareket ve işçi sınıfı hareketi böyle gelişmekte olmakla birlikte, işçi sınıfının partisi Türkiye İşçi Partisi varolmak ve gelişmekle beraber, daha önce yasa maddelerini anlatırken işaret ettiğim üzere, 141 ve 142. maddeler ile diğer anti-demokratik maddeler tümüyle ortadan kalkmış değildir. Bu maddeler ve bu maddelere dayanılarak sürdürülen anti-komünizm ticareti işçi sınıfının politik, ekonomik ve ideolojik mücadelesini, bu mücadelenin politik düzeyde somut örgütlenişi olan Türkiye İşçi Partisini tehdit etmektedir. Bu maddeler ve bu maddelere dayanan anti-komünizm ticareti, tümünde demokratik toplumsal muhalefeti tehdit etmektedir. Ülkenin, bilim, düşün, yazın, sanat, basın ve yayın hayatını tehdit altında tutmaktadır. Bu tehdit mutlaka ortadan kaldırılmalıdır. Mutlak surette bu maddeler yürürlükten kaldırılmalı ve antikomünizm ticaretine bir son verilmelidir.

Bu tehditin tümüyle ortadan kalkabilmesi, durumun ferahlayabilmesi, normal bir düzeye gelebilmesi için, Türkiye Komünist Partisi adını taşıyan kuruluş, Türkiye’de yasal olarak kurulabilmelidir. Politik nedenlerle yurt dışında kalmak durumunda olanların, yurt içine dönmelerini ve yurda döndükten sonra politik faaliyette bulunabilmelerini sağlayacak yasal şartlar gerçekleştirilmelidir. Türkiye’de demokrasi mücadelesinin açıklığa kavuşabilmesi açısından bu durumların gerçekleştirilmesi şarttır.

İşte baştan beri açıklamaya çalıştığım bütün bu düşünce ve mülahaza ve gerekçelerdir ki, Türkiye İşçi Partisi gene bir seneyi aşkın bir zaman önce politik özgürlükler konusunu demokrasi mücadelesinin en güncel ve ivedi hedefi olarak ortaya koymuştur. Bu hedef geçerliliğini korumaktadır. Türkiye İşçi Partisi hareketini ve mücadelesini bu anlayış içinde, bu çerçeve içinde yürütmektedir ve yürütecektir.

Demokratik kitle örgütleri ve diğer demokratik güçler de güncel olarak mücadelelerini politik hak ve özgürlüklerin genişletilmesi ve gerçekleştirilmesi üzerinde yoğunlaştırmalıdır. Bu noktaya geldiğimiz zaman, ister istemez Cumhuriyet Halk Partisi’nden söz etmek durumu doğuyor. CHP bir burjuva partisi olmakla beraber, kapitalizmin çerçevesi dışına çıkmayı öngörmemekle beraber, diğer burjuva partilerinden ayrı konumda olan bir partidir. Şimdiye kadar sayısız defa demokratik hak ve özgürlüklerin sınırsız gerçekleşmesinden yana olduğunu, işçi ve emekçi sınıfların

haklarının savunucusu olduğunu tekrarlamıştır ve iktidara geldiği zaman Batı demokrasilerinden ne bir fazla ne bir eksik demokratik bir rejim gerçekleştireceğini, düşünce ve örgütlenme özgürlüklerine konan kısıtlamaları, anti-demokratik maddeleri kaldıracığını söylemiştir. Böyle bir taahhüt altına girmiştir.

Tüm demokratik muhalefetin ve işçi sınıfının görevi CHP'nin bu taahhütlerine sadık kalmasını sağlayacak şartları oluşturmaktır. CHP sayısal bakımdan önemli bir partidir. Geleneksel bir tabanı vardır. Bu tabanı son yıllarda genişletmiştir. Yerleşik, eski bir partidir. Ve demokratik özgürlükler konusunda diğer burjuva partilerinden daha ileri bir çizgide olan veya olmaya çalışan bir partidir. Ama CHP'nin sayısal gücü onu iktidara getirmeye veya getirse dahi, gerçekten iktidar yapmaya yetmeyebilir. Çünkü iktidara esas, temel dayanakları toplumdadır. Oyların çoğunluğunu alarak, parlamentoda çoğunluk oluşturabilir, hükümeti kurabilirsiniz. Ama hukuken bir hükümeti kurup, hukuken iktidar olup da, gerçekten iktidar olmayabilirsiniz.

Gerçekten iktidar olabilmek için oyların çoğunluğunu alarak hükümet olmuş bir partinin, toplumda sınıfsal, kitlesel tabanı, nitelik açısından sağlam olmalıdır. Pasif, bilinçlenmemiş, mücadeleci olmayan sayıların, politik açıdan büyük bir ağırlığı olmaz. CHP iktidara gelecekte ve demokrasi konusundaki vaatlerini yerine getirecekte, onun sayısal çoğunluğu yanısıra, nitel ağırlığa dayanması, toplumda dinamik bir sınıfsal ve kitlesel tabana dayanması gerekir. Bunun için de CHP'nin kendi soluna duvar çekmesi değil, tam aksine kendi soluna, sosyalist harekete açılması gerekir. Çünkü nitel ağırlık CHP'de değil, işçi sınıfında, onun politik hareketinde ve örgütündedir.

Tüm sosyal demokrat partiler gibi, CHP de kendi karakteri, tabiatı gereği kaypak, eğik bir yüzey üzerindedir ve daima burjuvazi ile ve hatta ABD emperyalizmiyle uzlaşma eğilimi içindedir. Nitekim son zamanlarda CHP belirgin bir şekilde, gerek iç yapısıyla, gerek politik tutumuyla daha sağa kaymıştır. CHP'yi burjuvaziyle ve emperyalizmle uzlaşmadan geri tutabilecek, onu emekçi, işçi safların yanına çekebilecek olan güç işçi sınıfı, onun politik hareketi ve partisidir. Daha önceki konuşmalarında da hep altını çizdim, önümüzdeki seçimlere ilişkin olarak sorunları sadece oy sayıları açısından düşünmemek gerekir. Tekrar ediyorum, oyların çoğunluğu alınıp iktidara gelinebilir, ama gerçekten güçlü iktidar, yani iş başarır iktidar olunmayabilir. Bu düşüncelerle ki Türkiye İşçi Partisi bir taraftan CHP'nin programını, burjuva niteliğini, uzlaşmacı eğilimini eleştirir, tahlil eder, değerlendirirken; diğer yandan da onunla, burada açıklamaya çalıştığım çerçeve içinde ve kongremizin alacağı kararlarla daha ayrıntılı olarak ortaya çıkacak çerçeve içinde ve ulusal bağımsızlık ve demokratikleşme sürecinin gerekleri açısından hareketle, CHP ile ortak bir program üzerinde görüşüp anlaşarak, güç ve işbirliği etmenin, hiç değilse bunun yollarını aramanın gerektiği düşüncesindedir.

Buraya kadar anlattıklarımın çıkan bir sonuç da, Türkiye işçi sınıfı hareketinin, mücadelesinin ağırlık noktasının artık ekonomik ve sendikal alandan politik alana kaymış olduğudur. Böyle olması esasında doğaldır. Sendikalar işçinin günlük ihtiyaçlarına, taleplerine, çıkarlarına hitap ettiği için, onlarla uğraştığı için, daha kolay ve daha erken örgütlenirler ve gelişirler. Sendikaya üye olmak için ve sendikal mücadele verebilmek için, işçinin bilinç düzeyinin çok fazla yüksek olması gerekmez.

Ama parti hareketi için öyle değil. Siyasal düzeyde örgütlenme her zaman, her yerde sendikal örgütlenmeden daha güç gelişmiştir ve giderek güçlendiği ölçüde, işçi sınıfını örgütleyebildiği, ona egemen olabildiği ölçüde, sendikal harekete, işçi sınıfının mücadelesinde üstünlük kazanmıştır. Bu doğaldır. Ama Türkiye'deki durum pek öyle doğal çerçeve içinde mütalaa edilecek gibi değildir. Üzülerek belirtmek gerekir ki, sendikal mücadele alanında, hiç değilse son bir yılda geçici de olsa, geçici olduğuna inandığımız bir gerileme vardır. Türk-İş eski tutumunda devam etmektedir. Sınıf uzlaşmacılığı sendikacılığını sürdürmektedir. Ama 67'de kuruluşundan beri ilerici bir çizgide yer almış olan, sınıf uzlaşmacılığı sendikacılığını reddetmiş bulunan, sınıfsal mücadele temeli üzerinden sendikacılığı yürüten DİSK'te maalesef olumsuz gelişmeler yer almıştır ve yer almaktadır. DİSK'in üst yönetimi DİSK'i bir tüzel kişilik, bir tüzel varlık olarak kendi kuruluş ilkelerinden ve sosyalist hareketle bütünleşmekten saptırır bir yöne doğrulmuştur. DİSK'in gelişmesinde, örgütlenmesinde önemli bir fark oluştu son yıllarda ve bu farkın bir neticesidir bu olumsuz gelişme. DİSK işçi sınıfı içinde bir taban kazanarak, işçileri kazanarak örgütsel niceliğini büyütüyordu. Son yıllarda ise sendikaların üst yönetimleriyle anlaşarak ve ne devrimcilikle, ne sosyalizmle, hatta ne ilericilikle ilişkisi olmayan sendika aristokrasisi oluşturan yöneticilerin idaresindeki sendikaları bünyesine almak yoluyla büyüme yoluna gitmiştir. Nicel olarak büyümüştür. Şimdi şu kadar yüzbin üyemiz var diye övünüyorlar. Ama işçi sınıfı hareketi açısından önemli olan asıl nitel ağırlıktır. Nitel ağırlığınızla birlikte sayısal ağırlığınız varsa, çok âlâ. En istenilecek durum budur. Ama nitel ağırlığınızdan, nitel karakterinizden kaybediyorsanız, o zaman sadece sayılar birşey ifade etmez. DİSK bu duruma düşmektedir. DİSK CHP'lileşmektedir. DİSK sosyal demokratlaşmaktadır. CHP ile güç birliği, işbirliği etmek ayrı bir sorundur, Türkiye işçi sınıfının sendikal, ekonomik hareketini CHP'lileştirmek, sosyal demokratlaştırmak ayrı bir sorundur. Bu ikisini birbirinden kesin olarak ayırmak zorundayız ve DİSK'teki bu olumsuz gidişin belirtisi olarak DİSK'ten TİP'li yöneticilerin yönetimindeki sendikalar ya dışarı atılmak istenmekte, veya bir takım birleşmelerle eritilmek istenmektedir. TİP'li üyeler, yöneticiler, onur kurullarına verilerek ihraç edilmektedir, hatta, hatta, işittiğimize göre işyerlerinde kara listeler oluşturulmakta ve TİP'li olarak tanınan ünite temsilcileri, işyeri temsilcileri veya sıradan, ama aktif işçiler, işten atılmaktadır, işverenle işbirliği edilecek.

Ne var ki DİSK'in tabanında sosyalist hareket ilerlemekte ve tutunmaktadır. DİSK'i yeniden kendi kuruluş ilkeleri çizgisine oturtmanın, onu yeniden işçi sınıfının politik, sosyalist hareketiyle bütünleştirmenin umudu, çıkar yolu da budur. Kitlede, tabanda, sosyalizmin yayılması ve tutunması, kitlede ve tabanda TİP'in her geçen gün, bütün baskılara, işten atılmalara rağmen yeni üyeler kazanmasıdır. Ya verdiğimiz bu mücadelelerle DİSK'i sendika aristokrasisi oluşturan ve hareketi saptıran yöneticilerin elinden kurtaracağız, veya DİSK, DİSK olmaktan çıkarsa ve ortada bir boşluk meydana gelirse, bu boşluğu işçi sınıfımız mutlaka doldurmak yollarını bulacaktır. İşçi sınıfımız böyle bir boşluğu etkinlikle doldurabilecek yetkinlikte ve güçtedir. DİSK'in saptırılması eylemlerine karşı mücadele verdiğimiz gibi, Türkiye İşçi Partisi işçi sınıfımızın bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm hareketini bilimsel sosyalist çizgiden saptırmaya yeltenenlere, uğraşanlara karşı da, maocu-

luğa, goşizme ve benzeri eğilimlere ve grupçuklara karşı da amansız mücadelesini yürütecektir.

CHP ile, kitle tabanı olan, kitle gücü olan diğer demokratik ilerici kuruluşlarla işbirliğine gittiğimiz zaman da, asla böyle bir geniş cephe hareketi içinde partinin varlığını, yani işçi sınıfımızın politik örgütünün, hareketinin bağımsız varlığını eritecek değiliz; tam tersine, Türkiye İşçi Partisi bu bağımsızlığı bütün gücü ve kesinliğiyle koruyacaktır.

Konuşmamın son kısmında izninizle MC iktidarının dış politikası üzerinde de kısaca durmak istiyorum. İç politikada bir tıkanıklık içinde olduğu gibi, MC iktidarı ve onun dayandığı büyük burjuvazi ve ortakları, dış politikada da bir çıkmaz içindedirler. Türkiye'nin dış politikası öteden beri bir zıtlık içinde oluşagelmıştır. Türkiye toplumsal yapısı, nesnel konumu itibarıyla, üçüncü dünya devletleri denilen, geri, veya daha çok kullanılan deyimlerle, az gelişmiş, gelişmekte olan ülkeler arasında yer alacak bir ülkedir. Sosyolojik konumu ve tarihinde verdiği ulusal bağımsızlık savaşı dolayısıyla, Türkiye'nin bu üçüncü dünya devletleri safında ve onlar içinde de anti-emperyalist, ilerici ülkeler safında yer alması beklenir. Gene aynı nedenlerle Türkiye'nin sosyalist ülkelerle iyi ilişkiler içinde bir dış politika yürütmesi beklenir. Halbuki Türkiye'de büyük burjuvazi ve ortakları ve onların iktidarı, öteden beri, Cumhuriyetin kuruluşundan beri bir batılılaşma iddia ve hevesi içinde, ama aslında sınıf çıkarları öyle gerektirdiği için, emperyalist ülkelerin safında yer almışlar ve Türkiye'yi emperyalist, kapitalist dünyaya bağımlı bir duruma getirmişlerdir. Türkiye dış politikasındaki bu uyuşmazlık giderilmeli, Türkiye ulusal çıkarlarına ve nesnel toplumsal konumuna uygun saflarda yer alıp, uygun bir politika uygulamalıdır. Burjuvazi ve onun iktidarı MC ve partileri, her ne kadar son yıllarda, daha MC oluşturulmadan önce AP iktidarında da nesnel şartların zorlamasıyla, sosyalist ülkelerle ilişkileri düzeltmek yoluna gitmişlerse de, bu zorunluluğu duymuşlar, bu zorunlukta kalmışlarsa da, sübjektif olarak hâlâ eski çizgiye dört elle sarılmakta ve onu yürütmeye çalışmaktadırlar. Kıbrıs sorunu bunu en açık ve seçik biçimde ortaya çıkarmaktadır.

Kıbrıs sorunu hâlâ ABD'nin dümen suyunda ve onun arabuluculuğuyla ve onun dayattığı bir plana göre çözülmek istenmektedir. Bu plan görünürde, sözde Kıbrıs'ın bağımsızlığını, toprak bütünlüğünü, tarafsızlığını koruyan federatif devlet tezidir. Halbuki öyle bir federatif devlet öngörülmektedir ki, bu aslında kâğıt üzerinde kalacak birleşik bir federatif veya konfederatif devlet görünümü altında, Ada'nın fiilen taksimi, ve iki kesimin, birisi Türkiye ile, diğerinin Yunanistan'la bütünleşmesi sonucunu verecek bir plandır ve bu çözüm neticede Türkiye'yi emperyalizme, NATO'ya, ABD'ye daha bağımlı kılacak bir plandır, bir çözüm önerisidir. Şimdi bizimkiler C. Clifford'un gelişinden çok yakınıyor görünüyorlar. Temaslar başlamıştı, işleri hal yoluna koymuştuk, sokmuştuk; şimdi ABD'nin böyle bir aracı göndermesi yersizdir, bu ilişkileri bozabilir, diyorlar. Hâlbuki aslında şikayetçi oldukları, durumun açığa çıkmasıdır. Neden Carter yönetimi ele alır almaz, onca zamandır bir türlü bir araya gelemeyen Makarios ile Denктаş biraraya gelebildi? Neden birden Denктаş çift bölgeli federasyon değil de, çift toplumlu federasyondan bahsetmeye başladı? Neden sınır düzeltmeleri yapılabileceği, toprak tavizi verilebileceği orta-

ya atılmaya başlandı. Çünkü duruma ABD el koyuyordu ve bunları dayatıyordu. Ama bizim iktidarlar ve Yunanistan bunun açıkça ortaya çıkmasını istemedikleri için, Clifford gelsin istemediler. Çünkü Clifford geldiği zaman artık işin saklanacak tarafı kalmadı. Clifford gelmesin, onlar sanki kendiliğinden, Makarios, Denктаş ve bizim yöneticiler, sanki kendiliklerinden özgür iradeyle bu yakınlaşma girişimlerini yapıyorlarmış gibi görünsün istediler. Yoksa durum isterse Clifford gelsin, isterse gelmesin, ABD'nin soruna el atması durumudur.

Biz öteden beri şu noktaya işaret ettik. Kıbrıs sorunu sadece Kıbrıs'taki Rum ve Türk toplumların ilgilendiren bir sorun değildir; sadece Yunanistan ve Türkiye'yi ilgilendiren bir sorun da değildir. Kıbrıs sorunu tüm Akdeniz ve Ortadoğu bölgesini ilgilendiren bir sorundur. Bu bölgelerin güvenliğini çok yakından ilgilendirir çünkü Kıbrıs'ı elinde tutacak güç tüm Doğu Akdeniz'i ve Ortadoğu'yu kontrol edebilecektir. ABD'nin dayattığı plan gerçekleşirse bu olacaktır, ABD üslere sahip olacaktır, daha şimdiden İngiliz üslarını devraldı, NATO ve Amerika Kıbrıs'a yerleşecektir, o zaman NATO ve ABD tüm Ortadoğu bölgesini, Türkiye de dahil, Akdeniz bölgesini kontrol altında tutabilir, tehdit edebilir duruma gelecektir. Onun için Kıbrıs konusunda Ortadoğu ve Akdeniz devletleri bu kadar hassastırlar, duyarlıdırlar. Ve nihayet Kıbrıs sorunu o bölgenin güvenliğini ilgilendirdiği için, dolayısıyla dünya barışını da ilgilendirir. Kıbrıs sorunu böyle geniş bir çerçeve içinde ele alınıp bir çözüme kavuşturulmalıdır. Bu çözüm de eskiden beri tekrarladığımız bir çözümdür. Kıbrıs bağımsızlığına, egemenliğine, toprak bütünlüğüne sahip, bağlantısız bir devlet olmalı, bu statüsü uluslararası garanti altına alınmalı, bu Kıbrıs devletinin kendisi askersizleştirilmeli, yani silahlı güçleri, ordusu olmamalı, tüm yabancı üslardan ve askerlerden arınmalı, her iki toplumun iç yönetimi demokratikleştirilmeli ve her iki toplumun işçi ve emekçi kitleleri, gerek kendi toplumlarının gerekse merkezi hükümetin yönetiminde, söz ve karar sahibi olabilmeli ve iki toplumun kardeşçe, demokratik koşullar içinde, eşit şartlar altında bir arada yaşamaları sağlanmalıdır. Ancak böyle bir çözüm, demin işaret ettiğim, halka halka genişleyen sorunlara bir çözüm getirebilir ve herkesi tatmin eden bir çözüm olur. Hem Kıbrıs Türklerinin ve Rumlarının çıkarlarına, hem Türkiye ve Yunanistan'ın çıkarlarına, hem Ortadoğu ve Akdeniz'in güvenliğine, hem de dünya barışına uygun bir çözüm olur.

Ege konusunda da sorun mutlak surette barışçı yoldan çözümlenmelidir. Yunanistan'ın ve Türkiye'nin hakları eşitçe korunmalıdır. Yunanistan On İki Ada'yı silahlandırmaktan vazgeçmeli, yeniden silahsızlandırılmış hale getirmeli ama Türkiye'de de On İki Ada üzerinde hak iddia eden şoven eğilimlere ve demecilere son verilmelidir.

Amerika ile yapılmış olan ve kongreden geçirilmesi bizim burjuvazi ve MC iktidarınca bu kadar istenilen ikili anlaşma eğer ABD kongresinden geçerse, Türkiye'de Büyük Millet Meclisi'ne geldiği zaman kesinlikle reddedilmelidir. Bu ikili anlaşmada üsların, tesislerin Türk Silahlı Kuvvetlerinin tesisleri olduğu, onun yönetimine geçtiği iddiaları hakikata aykırıdır. Hakikat hilafıdır. Bu konuda Çark Başak'ta uzunca bir yazı, bir inceleme çıkmıştı. Orada gösterdik ki, üslarlar gene Amerikan komutanları bulunacak ve bu Amerikan komutanlarının yönetimine Türkiye yetkili makamları hiç bir suretle müdahale edemeyeceklerdir. Gene üsların iç bölgesi "extra-territorial"

bir statüde olmakta devam edecek, yani Türkiye devletinin yönetimi, hükümranlı-
ğı dışında kalacaktır. İkili anlaşmanın bir an önce tasdiki ve yürürlüğe konmasını
beklemek değil, bu anlaşma Türkiye B.M.M.'ne geldiği zaman red edilmesi gerekir,
bunu talep etmek, bunun için mücadele vermek gerekir. Ve nihayet Amerika'nın
baskısına uyularak ertelenen, Sovyetler Birliği ile imzalanması kararlaştırılmış ol-
duğu halde ertelenen işbirliği belgesi bir an önce imzalanmalı ve Türkiye bölgedeki
tüm komşularıyla dostluk ve saldırmazlık paktları imzalanmalıdır.

Görülüyor ki, Türkiye'nin iç ve dış sorunları önemli ve durum bir hayli karışık
ve seyyal, değişken. Ama ümit kırıcı değil durum. Birincisi, konuşmamın başında
belirttiğim, altını çizdiğim üzere, tablonun aydınlık yanı ağır basıyor ve geleceği
belirleyecek olan da bu aydınlık yandır. Ve durumlar ve şartlar ne kadar karmaşık,
seyyal, sisli, bulutlu görünse de bilimsel sosyalizmi benimsemiş olanlar, işçi sınıfının
partisi, Partimiz, bu karışıklık, bu değişkenlik, bu sislilik altında gerçeklerin özünü
yakalayabilir ve yakalayabiliyor. Bu, partiyi yönetenlerin veya parti üyesi olanların
kişisel üstünlüklerinden gelen birşey değildir, bu bilimsel sosyalizmi benimsemiş
ve iyi kavramış olmaktan geliyor. Boşuna söylemedik, kılavuzumuz bilimsel sosya-
lizmdir diye. Bu kılavuzu kullanmasını biliyorsanız, en karmaşık, en seyyal, en akış-
kan, en dumanlı, sisli durumlarda dahi dış görünüşlerin altında yatan gerçekliği,
özü yakalayabilir, meydana çıkarabilir ve ona göre hareketinizi yönlendirebilirsiniz.
Ama bilimsel sosyalizm sadece kişilere kılavuzluk ediyorsa, fazla bir sonuç alınmaz.
Bunu örgütlü yapmak gerekir. İşçi sınıfının örgütünün yapması gerekir. İşçi sınıfı-
nın bağımsız, bilimsel sosyalist hareketi bilimsel sosyalist teori ışığında somut du-
rumların somut tahlilini doğru yaptığı takdirde ve buna göre bir strateji ve taktikler
oluşturup uyguladığı takdirde katıyen yolundan şaşmaz ve bütün engelleri aşmak
ve gelişmesine devam etmek yolunu bulur. Bunun için Parti'mizin kılavuzu bilimsel
sosyalizmdir, ve mücadelemizin silahı Parti'mizdir.

Yaşasın bilimsel sosyalizm ve Partimiz!

Çark Başak, Sayı 26-27, 16 Mart 1977